

NAPOVEDNIK ZAPOSLOVANJA 2022/II KAJ DELODAJALCI NAPOVEDUJEJO ZA SLOVENSKI TRG DELA ZA PRVO POLOVICO LETA 2023?

Zavod RS za zaposlovanje med delodajalci z 10 ali več zaposlenimi dvakrat letno izvaja raziskavo Napovednik zaposlovanja, katere namen je vpogled v kratkoročne načrte zaposlovanja ali zmanjšanja števila zaposlenih ter morebitne trenutne in predvidene prihodnje težave pri kadrovanju.

V nadaljevanju so najprej na kratko predstavljeni ključni poudarki rezultatov letošnje jesenske ankete Napovednik zaposlovanja, ki smo jo izvedli v oktobru in novembru, čemur sledi opis metodologije raziskovanja in podrobnejši prikaz rezultatov.

Ključni poudarki iz rezultatov Napovednika zaposlovanja 2022/II

- Obeti delodajalcev so pozitivni, delodajalci napovedujejo 2,6-odstotno rast števila zaposlenih; predvidevajo približno 36,3 tisoč zaposlitev.
- Najbolj pozitivne napovedi glede gibanja zaposlovanja so v gradbeništvu, gostinstvu, drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih ter informacijskih in komunikacijskih dejavnostih.
- V prihodnjega pol leta bodo najpogosteje iskani delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, varilci, vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, zidarji, prodajalci in natakariji.
- S pomanjkanjem ustreznih kandidatov za zaposlitev se je v preteklih šestih mesecih soočala več kot polovica delodajalcev (56,8 %). Velika podjetja so se s pomanjkanjem ustreznih kandidatov soočala najpogosteje, to je v več kot 80 % primerov. Podatki kažejo, da se neskladja na trgu dela poglobljajo, težave delodajalcev z iskanjem kadra so vse pogostejše.
- Med poklici, pri katerih imajo delodajalci najpogosteje težave pri iskanju ustreznih delavcev, so vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, varilci, delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, kuharji, zidarji, natakariji in čistilci.
- Težave pri iskanju kandidatov po mnenju delodajalcev v največji meri izhajajo iz problematike pomanjkanja kadra na trgu dela. Več kot dve tretjini delodajalcev svoje težave z iskanjem kadra utemeljuje z izrazitim pomanjkanjem (iskanega) kadra na trgu dela.
- 53,9 % delodajalcev v prihodnje pričakuje težave z iskanjem kadra.
- Za dejavnosti gostinstva, zdravstva in socialnega varstva, gradbeništvu ter prometa in skladiščenja je značilen najvišji delež delodajalcev, ki v prihodnje pričakujejo težave z iskanjem kadra. V omenjenih dejavnostih več kot 60 % delodajalcev predvideva, da bodo v prihodnosti imeli težave z iskanjem kadra.

Nekaj podatkov o izvedbi statističnega raziskovanja Napovednik zaposlovanja

V letošnjem oktobru in novembru smo na Zavodu RS za zaposlovanje izvedli fazo zbiranja podatkov na reprezentativnem vzorcu delodajalcev, ki zaposlujejo 10 ali več delavcev. V anketiranje je bilo zajetih 5.540 podjetij in organizacij, vprašalnik pa je izpolnilo 2.786 vabljenih delodajalcev, pri katerih je bilo zaposlenih 325.000 oseb. Vprašalnik je izpolnilo tudi 76 delodajalcev, ki niso bili v vzorcu in so zaposlovali 10 ali več delavcev. Pridobljeni podatki teh 2.862 sodelujočih so metodološko uteženi, kar pomeni, da ustrezno predstavljajo populacijo, to je delodajalce, ki zaposlujejo 10 ali več delavcev. Pri prikazu po dejavnosti ne prikazujemo A, B in D, ker je odgovorilo manj kot 20 delodajalcev, njihovi odgovori pa se upoštevajo v skupnih rezultatih.

Kakšne so makroekonomske napovedi za leti 2022 in 2023?

Ob visoki gospodarski aktivnosti v prvi polovici leta UMAR v Jesenski napovedi do konca leta 2022 predvideva 5,0-odstotno rast BDP. Zaradi hitrega poslabševanja razmer v mednarodnem okolju naj bi se rast v naslednjem letu umirila na 1,4 %. V letu 2024 pa naj bi se gospodarska rast ponovno dvignila, in sicer na 2,6 %. Glavna dejavnika pospešitve rasti naj bi bila predpostavljena odsotnost šokov v mednarodnem okolju in umiritev cen, s tem pa naj bi se začelo tudi okrevanje izvoznega dela gospodarstva, investicij zasebnega sektorja in zasebne potrošnje. (UMAR, 2022)

Trg dela

Naraščanje zaposlenosti in upadanje brezposelnosti se bosta sicer nadaljevali, prihodnje leto ob nižji gospodarski rasti pa vseeno pričakujemo manj intenzivno rast zaposlovanja in skromen upad brezposelnosti. Rast zaposlenosti se je v prvi polovici letošnjega leta nadaljevala do najvišjih ravni doslej, k čemur je zaradi pomanjkanja domače delovne sile veliko prispevalo zaposlovanje tujih delavcev. Glede na kratkoročni kazalnik pričakovanj o zaposlovanju UMAR napoveduje, da naj bi se rast zaposlenosti v drugi polovici leta ob umirjanju gospodarske aktivnosti upočasnila, v povprečju leta pa bo 3-odstotna. Število registriranih brezposelnih se bo nadalje znižalo in naj bi v povprečju leta znašalo okoli 57 tisoč oseb. (UMAR, 2022)

Ob koncu novembra je bilo registriranih 52.541 brezposelnih, kar je 0,8 % manj kot oktobra in 19,6 % manj kot v lanskem novembru. V povprečju je bilo v prvih enajstih mesecih prijavljenih 56.982 brezposelnih, kar je 24,1 % manj kot v enakem obdobju lani. (ZRSZ 2022b)

Na ravni Slovenije se je število delovno aktivnih v septembru 2022 glede na avgust 2022 zvišalo za 0,4 %, na 925.217. Na letni ravni oz. glede na september 2021 pa se je število delovno aktivnih zvišalo za 2,1 %. Na mesečni in letni ravni sta se zvišali število zaposlenih in število samozaposlenih. Glede na avgust 2022 se je število prvih zvišalo za 0,4 % (na približno 826.700), drugih pa za 0,3 % (na

približno 98.500). Na letni ravni je število zaposlenih in samozaposlenih najbolj zraslo v gradbeništvu. (SURS 2022a)

Število delovno aktivnih oseb se je v septembru 2022 v primerjavi s predhodnim mesecem povečalo v 16 dejavnostih, zmanjšalo v treh, v eni, rudarstvu, pa se ni spremenilo. Rast je bila najizrazitejša v izobraževanju (za 2,1 %), medtem ko je najbolj upadlo število delovno aktivnih v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (za 0,1 %). Na letni ravni je najbolj zraslo število delovno aktivnih oseb v gradbeništvu in v predelovalnih dejavnostih. (SURS 2022a)

V Sloveniji je bilo v 3. četrtletju 2022 skupaj razpisanih 25.300 prostih delovnih mest, kar je za 3,5 % manj, kot jih je bilo v prejšnjem četrtletju. Kljub temu, da je število prostih delovnih mest po letu in pol konstantne rasti tokrat upadlo, pa to še ni vplivalo na zasedena delovna mesta, saj so še vedno v porastu. Delodajalci četrtletno objavijo za okoli 7.000 več prostih delovnih mest, kot so jih v zadnjem četrtletju 2019, pred epidemijo covid-19. Letna primerjava podatkov, torej 3. četrtletja 2022 z istim četrtletjem v 2021, na ravni Slovenije izkazuje za desetino večje povpraševanje po novi delovni sili, kar pomeni 2.600 prostih delovnih mest več. Medletna rast je bila najopaznejša v gradbeništvu, kjer je bilo približno 1.130 več prostih delovnih mest. Povpraševanje je bilo tokrat večje kot pred enim letom v vseh področjih dejavnosti, razen v predelovalnih dejavnostih in drugih raznovrstnih dejavnostih. (SURS, 2022b)

Podobno o višanju števila objavljenih prostih delovnih mest govorijo tudi podatki ZRSZ. V prvih enajstih mesecih letošnjega leta so npr. delodajalci sporočili ZRSZ 161.292 prostih delovnih mest, kar je 11,9 % več kot v enakem obdobju lani. (ZRSZ, 2022b)

Kakšne so napovedi delodajalcev za drugo polovico leta 2022?

Tržna pričakovanja

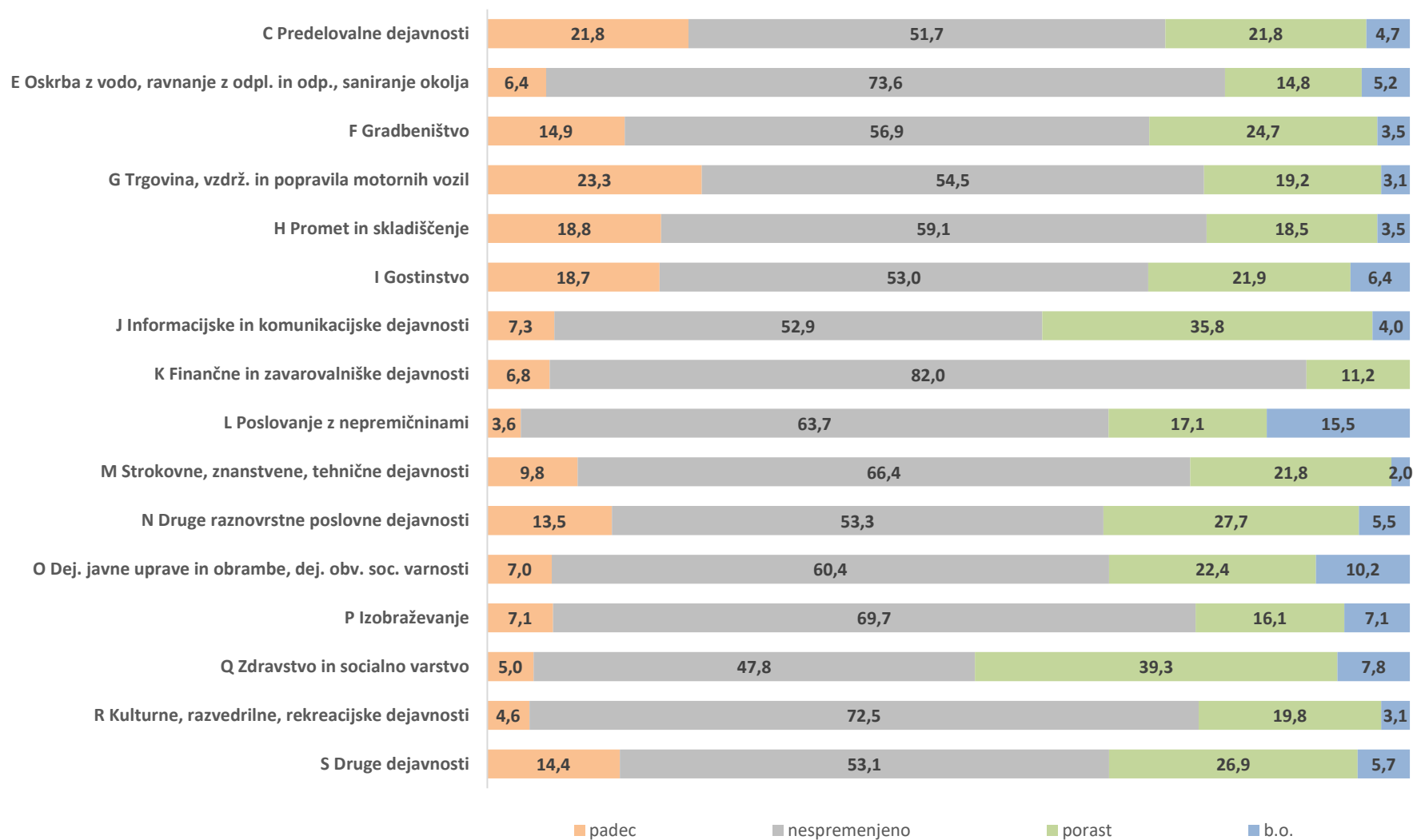
Dobra polovica anketiranih delodajalcev (57,2 %) v prihodnjega pol leta ne pričakuje sprememb v povpraševanju po njihovih izdelkih ali storitvah. Delež podjetij, ki menijo, da se bo gospodarska aktivnost krepila, znaša 22,6 %, dobra desetina delodajalcev (15,5 %) pa pričakuje poslabšanje (4,7 % sodelujočih ni napovedalo gibanja povpraševanja po svojih izdelkih oz. storitvah).

Po dejavnostih so najbolj optimistični delodajalci iz panoge zdravstva in socialnega varstva (39,3 % delodajalcev pričakuje porast povpraševanja po njihovih izdelkih oz. storitvah), sledijo delodajalci iz informacijskih in komunikacijskih dejavnosti (35,8 %) ter drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti (27,7 %).

Obratno, največji delež delodajalcev, ki pričakuje upad povpraševanja po izdelkih ali storitvah, izhaja iz trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil (23,3 %), sledijo jim delodajalci iz predelovalnih dejavnosti (21,8 %) ter s področja prometa in skladiščenja (18,8 %).

Glede na velikost podjetij ali organizacij so pri napovedovanju rasti povpraševanja po izdelkih oz. storitvah najbolj optimistični veliki delodajalci (250 zaposlenih ali več), kjer porast napoveduje dobra petina (26,9 %) delodajalcev, sledijo jim srednje veliki delodajalci (50 do 249 zaposlenih), ki rast povpraševanja po svojih izdelkih ali storitvah napovedujejo v 22,7 % primerov, medtem ko je optimističnih 22,4% malih delodajalcev (10 do 49 zaposlenih).

Napoved gibanja povpraševanja po izdelkih oz. storitvah po dejavnostih SKD v %

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2022/II

Zaposlenost

Za prihodnjega pol leta delodajalci napovedujejo 2,6-odstotno rast zaposlenosti. V času anketiranja so delodajalci zaposlovali približno 676.780 delavcev, za prihodnjih 6 mesecev pa predvidevajo, da bo njihovo število naraslo na 694.437 zaposlenih. **Anketirani delodajalci načrtujejo, da se bo v roku 6 mesecev zaposlenost povečala za približno 18.000 novih delavcev,** večinoma zaradi nadomeščanja, nekaj pa tudi zaradi večjih potreb. Najbolj spodbudne so napovedi za **gradbeništvo (6,7 %), gostinstvo (6,6 %), druge raznovrstne poslovne dejavnosti,** kamor sodijo tudi zaposlovalne dejavnosti (4,8 %) ter **informacijske in komunikacijske dejavnosti (4,5-odstotna rast).**

Napovedana rast oz. zmanjšanje števila zaposlenih po dejavnostih SKD v %

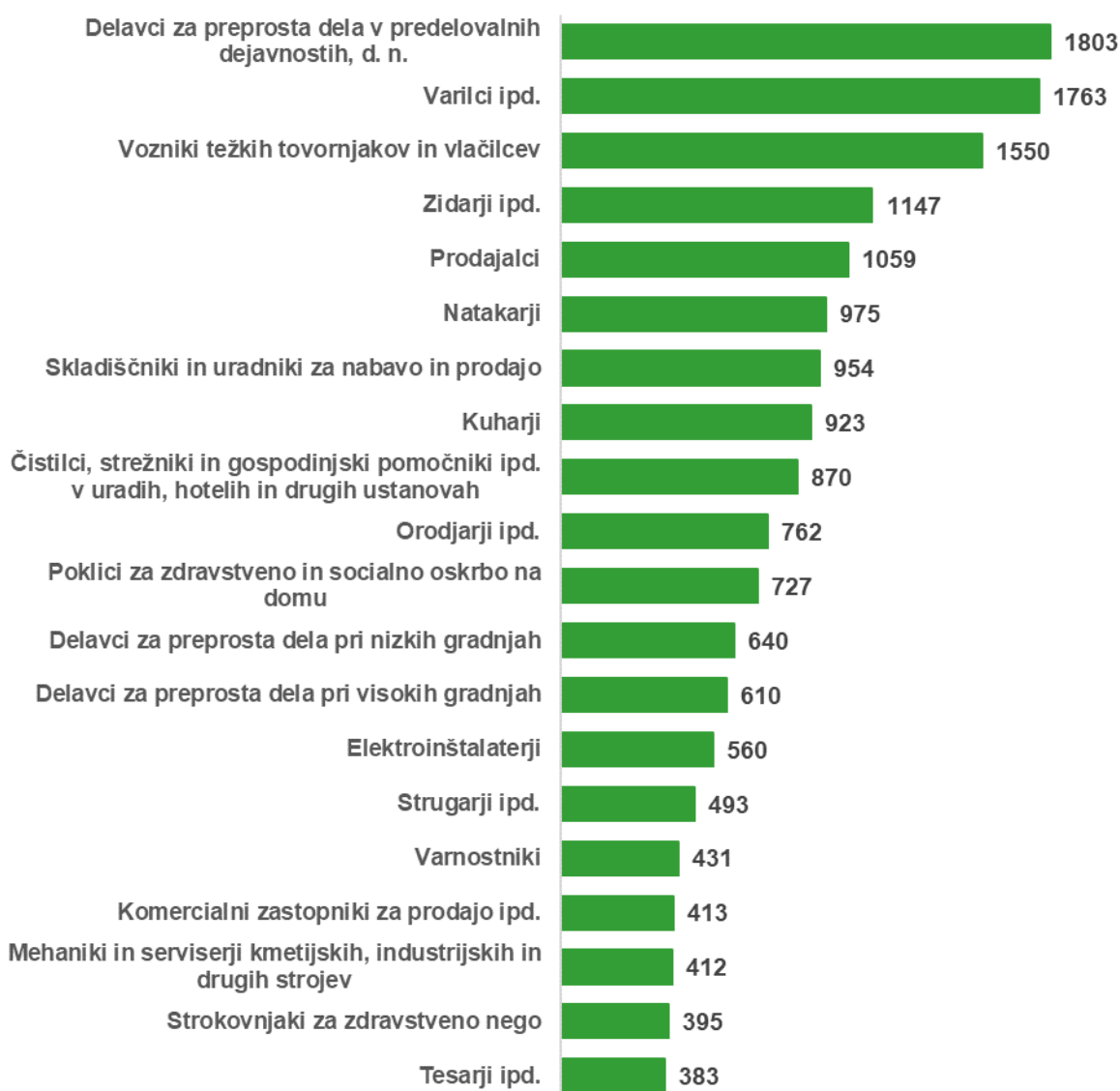

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2022/II

Načrtovane zaposlitve

Glede na odgovore delodajalcev lahko predvidevamo, da bodo v prihodnjih 6 mesecih skupaj iskali 36.308 delavcev. Načrti se nanašajo na iskanje delavcev zaradi nadomeščanj (upokojitve, porodniški dopusti in dopusti za nego in varstvo otrok ipd.), začasnih zaposlitev (fluktuacija, sezonske zaposlitve, iztek starih pogodb, poznejše vnovične zaposlitve), določen delež pa tudi na nova delovna mesta. Delodajalci bodo najpogosteje iskali delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, varilce, voznike težkih tovornjakov in vlačilcev, zidarje, prodajalce, natarkarje, skladiščnike in uradnike za nabavo in prodajo, kuharje ter čistilce, strežnike in gospodinjske pomočnike ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah.

Poklici, za katere bodo delodajalci najpogosteje iskali delavce, prvih 20 po pogostosti

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2022/II

Če pogledamo razporeditev napovedanih zaposlitev glede na glavno skupino poklicev, bodo **najbolj iskani poklici za neindustrijski način dela, sledijo strokovnjaki, na tretjem mestu pa so poklici za preprosta dela**. Med **poklici za neindustrijski način dela** bodo najpogosteje iskani tisti iz poklicne podskupine kovinarji, strojni mehaniki in podskupine gradbinci; med **strokovnjaki** bosta najbolj iskani podskupini strokovnjakov matematično-naravoslovnih in tehnično-tehnoloških ved ter strokovnjakov za vzgojo in izobraževanje, med **poklici za preprosta dela** pa so to delavci za preprosta dela v rudarstvu, gradbeništvu, predelovalnih dejavnostih in transportu ter čistilci, pralci, gospodinjski pomočniki.

Razporeditev napovedanih zaposlitev glede na glavno skupino poklicev

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2022/II

Poklici, za katere delodajalci ne najdejo ustreznih delavcev

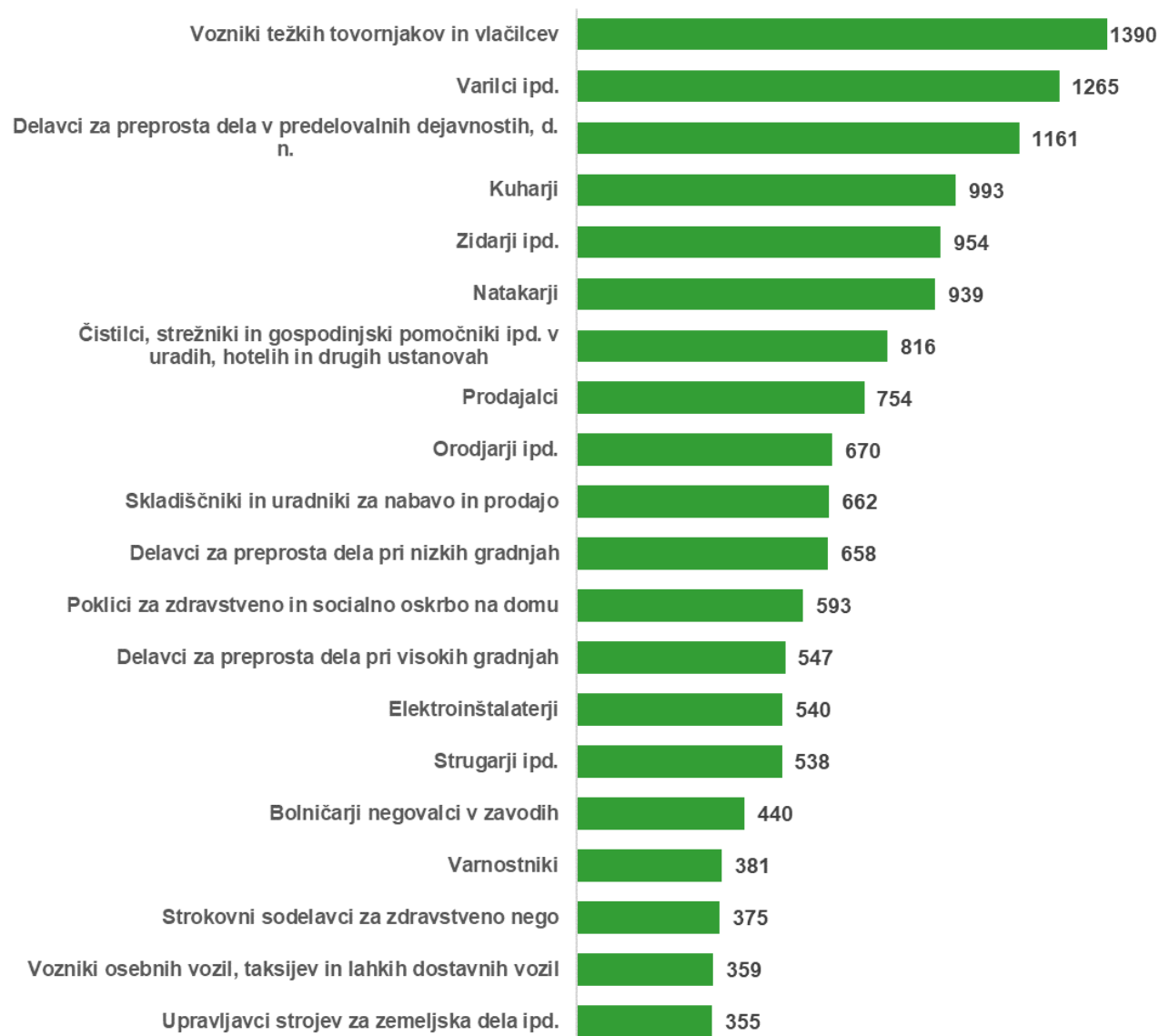
Anketni podatki kažejo, da so se od pomladi strukturna neskladja na trgu dela še povečala. V povprečju se je v preteklega pol leta dobra **polovica delodajalcev** (56,8 %) **srečala s pomanjkanjem ustreznih kadrov**. Dobra četrtina delodajalcev je navedla, da niso imeli težav pri iskanju ustreznih kandidatov za prosta delovna mesta (26,4 %), 16,7 % delodajalcev pa se s težavo ni srečalo, saj niso iskali kadra. **Velika podjetja so se s pomanjkanjem ustreznih kandidatov soočala najpogosteje**, to je v 81,4 % primerov, sledijo srednje velika podjetja s 66,9 % in mala podjetja s 53,1 %. Najvišji deleži delodajalcev, ki se soočajo s težavami pri iskanju delavcev, so značilni za zdravstvo in socialno varstvo (76,9 %), gostinstvo (72 %), druge raznovrstne poslovne dejavnosti (67,4 %), izobraževanje (67,0 %), gradbeništvu (66,5 %) ter za promet in skladiščenje (62,7 %).

Med poklici, za katere so imeli delodajalci največ težav pri iskanju ustreznih kadrov, so na prvih mestih vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, varilci, delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih,

kuharji, zidarji, natararji, čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki v uradih, hotelih in drugih ustanovah, prodajalci, orodjarji ter skladiščniki in uradniki za nabavo in prodajo.

Poklici, pri katerih so imeli delodajalci najpogosteje težave pri iskanju ustreznih kadrov, prvih 20 po pogostosti

Vir: ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2022/II

Razlogi za pomanjkanje kadra po poklicih

Delodajalci so navedli ključne razloge za težave pri iskanju kadra za prosta delovna mesta po posameznih poklicih. Več kot dve tretjini jih meni, da iskanega kadra ni (73,6 %), 14,3 % delodajalcev je ocenilo, da je ključni problem iskanja kadra v primanjkljajih kandidatov (neustrezna znanja, veščine in kompetence), 12 % pa jih ocenjuje, da kandidate od prijav na razpisana delovna mesta odvrtaajo slabi delovni pogoji (večizmensko delo in delo ob praznikih,

vikendih, nizke plače, težko fizično delo ipd.). Problematiko izrazitega pomanjkanja kadra (kadra v tem poklicu na trgu dela ni oz. ga izrazito primanjkuje) najbolj pogosto izpostavljajo majhni delodajalci (76,9 %), slabi delovni pogoji so kot ključni razlog težav z iskanjem kadra najpogosteje prepoznani s strani velikih delodajalcev (19,6 %), medtem ko primanjkljaje kandidatov v obliki znanj, kompetenc, izkušenj najbolj izpostavljajo srednje veliki delodajalci (16,5 %).

Vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na postopke zaposlovanja

Polovica delodajalcev (52,4 %), ki je imela težave z zaposlovanjem določenih kadrov, navaja, da **je morala podaljšati postopke zaposlovanja, 35,9 % delodajalcev ni na razpisana delovna mesta nikogar zaposlilo, slaba tretjina je iskala delavce v tujini** (30,2 %), dobra **petina** (23,4 %) pa **je z namenom blaženja težav pri iskanju novih kadrov spremenila, razširila oz. omilila pogoje glede izobrazbe, izkušenj in drugih znanj**. Višjo plačo ali/in druge bonitete je ponudilo 11,7 % delodajalcev, 5,5 % delodajalcev pa se odločilo za najemanje delavcev pri agencijah za zaposlovanje.

Podaljševanje postopkov zaposlovanja¹ je najbolj razširjen učinek pomanjkanja ustreznega kadra, ki je še posebej izrazit med delodajalci dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in odpadki, saniranja okolja. Posledica neustreznosti kandidatov v obliki odločitve delodajalcev, da ne bodo zaposlili nikogar, je prav tako najpogostejša v panogi oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in odpadki, saniranja okolja, sledi ji dejavnost zdravstva in socialnega varstva. Najpogosteje delavce v tujini iščejo delodajalci iz prometa in skladiščenja ter delodajalci iz gradbeništva. Spremembo pogojev glede izobrazbe, izkušenj ter drugih znanj najpogosteje omenjajo delodajalci iz dejavnosti izobraževanja ter kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnosti. Višjo plačo oziroma druge bonitete so delodajalci najpogosteje ponudili v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih ter v finančni in zavarovalniški dejavnosti, najemanja delavcev pri agencijah za zaposlovanje pa se lotevajo predvsem delodajalci iz predelovalnih dejavnosti.

Vpliv pomanjkanja delavcev na poslovanje podjetij ali organizacij

Pomanjkanje ustreznih kadrov je najpogosteje privedlo do nadurnega dela, ki so ga delodajalci s težavami pri zaposlovanju uporabili v 45,3 % primerov. **Četrtna delodajalcev** (25,8 %), ki je imela težave z iskanjem kandidatov za prosta delovna mesta, **je problematiko iskanja ustreznega kadra reševala s prenašanjem dela na zunanje izvajalce** (outsourcing), **petina jih je za ta delovna mesta (pre)usposobila že zaposlene** (22,3 %), **21,6 % delodajalcev je zaradi težav s kadrovanjem moralo zavrniti naročila, 15,3 % delodajalcev je moralo zmanjšati obseg proizvodnje ali storitev, 11,3 % delodajalcev jih je časovno odložilo načrtovano širitev, 0,7 % delodajalcev pa je proizvodnjo preselilo v tujino**. Za 11,1 % anketiranih delodajalcev pomanjkanje ustreznega kadra ni imelo vpliva na poslovanje.

---

¹ Vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na postopke zaposlovanja je analiziran po dejavnostih delodajalcev, če se je v dejavnosti vsaj 50 delodajalcev opredelilo, kakšen je bil vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na ta vidik.

Nadurno delo² najpogosteje uporabijo v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva. Strategijo notranjega (pre)usposabljanja najpogosteje uporabijo v dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odplakami in odpadki, saniranja okolja ter v finančnih in zavarovalniških dejavnostih, medtem ko je prenašanje dela na zunanje izvajalce (outsourcing) najpogostejše v gradbeništvu. Zavračanje naročil je kot posledica pomanjkanja ustreznega kadra najpogostejše v prometu in skladiščenju ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih. Zmanjšanje obsega proizvodnje ali storitev je najbolj pogosto za delodajalce iz gostinstva. Za časovno odložitev širitve poslovanja se je zaradi težav z iskanjem kadra poslužilo največ delodajalcev iz drugih dejavnosti.

Dobra polovica delodajalcev (53,9 %) pričakuje, da bodo imeli **v prihodnje težave pri iskanju delavcev**. Tovrstna skrb je še posebej navzoča pri velikih delodajalcih (74,5 %). Težave pri iskanju delavcev v prihodnjih letih napoveduje tudi 63,5 % srednje velikih delodajalcev in 50,4 % majhnih delodajalcev. 46,1 % delodajalcev v prihodnje ne pričakuje težav pri iskanju kadra.

Največ delodajalcev, vključenih v anketo, v prihodnje pričakuje težave pri zaposlovanju kadra v naslednjih poklicih: vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, kuharji, natakarji, zidarji, varilci, orodjarji, strugarji, skladiščniki in uradniki za nabavo in prodajo, elektroinštalaterji ter čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah.

---

² Vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na poslovanje delodajalcev je opisan po dejavnostih delodajalcev, če se je v dejavnosti vsaj 50 delodajalcev opredelilo, kakšen je bil vpliv pomanjkanja ustreznih kandidatov na ta vidik.

Viri

Statistični urad RS (2022a): Delovno aktivno prebivalstvo, Slovenija, september 2022.

Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/10705> (zadnji dostop 13. 12. 2022).

Statistični urad RS (2022b): Prosta in zasedena delovna mesta, Slovenija, 3. četrletje 2021.

Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/10702> (zadnji dostop 13. 12. 2022).

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2022): Jesenska napoved gospodarskih gibanj.

Dostopno na:

https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2022/JNGG_2022_splet.pdf (zadnji dostop 13. 12. 2022).

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (2022a): Anketa Napovednik zaposlovanja 2022/II.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (2022b): Trg dela v številkah.

Dostopno na: <https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/> (zadnji dostop 13. 12. 2022).